

**PREZES SĄDU OKRĘGOWEGO
W GLIWICACH**

Gliwice, dnia 6.03.2023 r.

XI WW4115-22/23/R

Dom Pomocy Społecznej 44-114 Gliwice, ul. Derkacza 10	
Wpłynęło dnia: 2023-03-13	L. dz. DPSD.2799.2023

Pan Rafał Marek
Dyrektor Domu Pomocy Społecznej
"Nasz Dom"
ul. Derkacza 10
44-100 Gliwice

Zgodnie z § 43 ust. 10 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. uprzejmie przesyłam odpis sprawozdania z przeprowadzonej kontroli

Z poważaniem
Wiceprezes Sądu Okręgowego
w Gliwicach
SSO Jolanta Żak

Załącznik :
- sprawozdanie

Otrzymują:
- Adresat
- a/a

Sędzia Sądu Rejonowego Sonia Dwornicka
IV Wydział Rodzinny i Nieletnich
Sąd Rejonowy w Gliwicach

Gliwice, dnia 21 listopada 2022 roku

**Sprawozdanie z kontroli przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej
„Nasz Dom” z siedzibą w Gliwicach, przy ul. Derkacza 10**

Termin i zakres kontroli

Termin przeprowadzonej kontroli: 10 – 16 listopada 2022 roku.

Dyrektor kontrolowanego podmiotu został poinformowany o przystąpieniu do kontroli w dniu 2 listopada 2022 roku.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 do 10 listopada 2022 roku.

Kontrolę przeprowadził Sędzia wizytujący Sonia Dwornicka z IV Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Gliwicach.

Poprzednia kontrola obejmowała okres od 1 grudnia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku i została przeprowadzona przez sędziego wizytującego Joannę Małachowską z IV Wydziału i Nieletnich Sądu Rejonowego w Gliwicach w okresie od 18 stycznia 2021 roku do 29 stycznia 2021 roku

Podstawa prawna kontroli: art. 43 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1878 ze zm.).

Kontrola przeprowadzona w dniu 10 listopada 2022 roku polegała na analizie dokumentów i informacji przekazanych przez podmiot kontrolowany w zakresie funkcjonowania placówki w okresie objętym kontrolą. Nawiązano też bezpośredni kontakt z pacjentami.

CZEŚĆ I

Ustalenia wstępne

Podstawą funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w Gliwicach, ul. Derkacza 10 (zwanego dalej jako DPS Nasz Dom) są:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U.2019.1507 j.t. ze zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2020 r., poz. 713);
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz.U.2019.511 j.t. ze zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U.2019.869 j.t.);
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U.2018.734 j.t. ze zm.);
- decyzja Wojewody Śląskiego z dnia 19 lutego 2007 roku (PS/II/9013/23/08) w sprawie zezwolenia na prowadzenie przez Miasto – na prawach powiatu – Gliwice domu pomocy społecznej po nazwą: Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom: z siedzibą w Gliwicach, przy ulicy Derkacza 10;
- Statut DPS Nasz Dom nadany Uchwałą nr IV/27/2011 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 3 lutego 2011 roku;
- Regulamin Organizacyjny.

DPS Nasz Dom jest jednostką organizacyjną Miasta Gliwice. Nie posiada osobowości prawnej. Dyrektorem Placówki jest Pan Rafał Marek. Organem nadzorującym jest Prezydent Miasta Gliwice.

DPS Nasz Dom jest jednostką stałego pobytu o zasięgu ponadgminnym, przeznaczoną dla osób w podeszłym wieku i posiada 122 miejsca stacjonarne. Zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę oraz zaspakaja niezbędne potrzeby bytowe, wspomagające, religijne i społeczne. Szczegółową organizację, zakres obowiązków i uprawnienia pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy określa regulamin organizacyjny placówki, opracowany przez Dyrektora DPS i zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Gliwice. W strukturze organizacyjnej placówki wyodrębnia się działy: socjalno-wspomagający, medyczno-opiekuńczy, rehabilitacyjny, socjalno-wspomagający, finansowo-księgowy i administracyjno-gospodarczy.
Aktualnie w DPS Nasz Dom zatrudnionych jest 80 osób.

W okresie objętym kontrolą DPS Nasz Dom był kontrolowany przez ZUS.

CZEŚĆ II

Legalność pobytu pensjonariuszy

A) Informacje dotyczące prawidłowości prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do domu pomocy społecznej mieszkańców z zaburzeniami psychicznymi osób przyjętych w okresie objętym kontrolą:

Na dzień 10 listopada 2022 roku w DPS Nasz Dom przebywało 119 osób. W okresie objętym kontrolą zmarło 32 pensjonariuszy.

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 10 listopada 2022 roku do Placówki zostało przyjętych 41 osób, przy czym 4 z nich zrezygnowało.

W DPS Nasz Dom przebywają dwie osoby ubezwłasnowolnione (A.O i T. M.). Trwa postępowanie o ubezwłasnowolnienie dwóch osób, tj. T. L. i Z.K.

Skontrolowano dokumentację wszystkich przyjętych w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 10 listopada 2022 mieszkańców w części dotyczącej podstaw ich przyjęcia do DPS. Pięć osób zostało przyjętych na podstawie postanowienia Sądu (T.H., O.A., O.M., D.A., M.T.). Pozostałe wyraziły zgodę na przyjęcie i pobyt w DPS. Zgodnie z zaleceniami sędziego przeprowadzającego poprzednią kontrolę wszczęto i pod sygnaturą akt IV RNs 337/22 prowadzono postępowanie o umieszczenie mieszkańca L. B. w domu pomocy społecznej. W dniu 4 listopada 2022 roku zapadło orzeczenie o umieszczeniu uczestnika w domu pomocy społecznej.

Skontrolowano także dokumentację mieszkańców przyjętych w 2022 roku i przebywających ponad 6 miesięcy oraz dokumentację dziewięciu (B.M., D.M., G.J., K.B., K.Cz., M.J., R.K., S – G.M., T.A.) losowo wybranych mieszkańców przyjętych do 31 grudnia 2021 roku biorąc za podstawę treść art. 38 ust. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Nie stwierdzono aktualnego (nie starszego niż 6 miesięcy) zaświadczenia lekarza psychiatry o zasadności dalszego pobytu u:

1. B.M. – mieszkanka przyjęta w 2019 roku. Z zawartej dokumentacji wynika, iż stwierdzono u B.M. organiczne zaburzenia nastroju, otępienie BNO;
2. G.J. – mieszkanka przyjęta w 2020 roku. Z zawartej dokumentacji wynika, iż stwierdzono u niej otępienie w chorobie Alzheimera, zaburzenie funkcji poznawczych;
3. M.J. – mieszkanka przyjęta w lutym 2022 roku. Z dokumentacji wynika, iż stwierdzono u mieszkanki otępienie wielozawałowe, zaburzenia funkcji poznawczych
4. P.S. mieszkanka cierpiąca na zespół otępienny przyjęta w styczniu 2022 roku

B) Informacje dotyczące prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego lub rejestru przypadków zastosowania przymusu

bezpośredniego:

W DPS Nasz Dom są opracowane procedury stosowania przymusu bezpośredniego na wypadek gdyby była potrzeba jego zastosowania.

W okresie objętym kontrolą nie stosowano środków przymusu bezpośredniego.

C) Informacje dotyczące prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

Z informacji kierownictwa DPS Nasz Dom wynika, że w okresie objętym kontrolą nie wykonywano w nim świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko.

D) Informacje dotyczące współdziałania kontrolowanego podmiotu z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi:

Rodziny mieszkańców mogą kontaktować się z nimi bez ograniczeń. W planach jest kolejny piknik rodzinny – impreza, która w trakcie trwania pandemii Covid 19 nie była organizowana. Pracownicy socjalni kontaktują się z rodzinami w sprawach bytowo – socjalnych mieszkańców. Dbają, by mieszkańcy odbierali telefony. Zdarza się bowiem, iż ich telefony nie są naładowane. W kartotece zdrowotnej mieszkańców są upoważnienia dla ich rodzin do pozyskiwania informacji o stanie zdrowia ich bliskich.

E) Informacje dotyczące prawidłowości i terminowości załatwiania skargi i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi:

W DPS Nasz Istnieje zeszyt skarg i wniosków, do którego nie było żadnego wpisu w okresie od 1 stycznia do 10 listopada 2022 r. Niezależnie od powyższego w jadalni umieszczona jest skrzynka, do której można anonimowo wrzucać skargi i wnioski. Są one rozpatrywane przez Radę Mieszkańców.

F) Kontakt bezpośredni z pensjonariuszami:

Nawiązano kontakt z mieszkańcami, którzy wyrażali zadowolenie z pobytu. Nie mieli uwag i wniosków. Rozmawiałam także z tymi mieszkańcami, którzy zostali umieszczeni na podstawie postanowienia Sądu, w tym także na podstawie postanowienia sędziego wizytującego. Także i oni ostatecznie byli zadowoleni z tego, iż trafili do DPS i nie mieli zastrzeżeń co do warunków pobytu.

G) Wydawanie zaleceń pokontrolnych oraz sprawdzanie prawidłowości i terminowości ich realizacji:

Zalecenia pokontrolne zostały wykonane. Jak wspomniano powyżej wszczęte zostało postępowanie o umieszczenie L.B. i Z. K w domu pomocy społecznej. Pod sygnaturą akt XII Ns 174/22 toczy się postępowanie o ubezwłasnowolnienie T. L. Postanowieniem z dnia 8 września 2022 roku w sprawie IV RNs 336/22 orzeczono o umieszczeniu Z.K. w domu pomocy społecznej.

H) Podejmowanie innych czynności zmierzających do usunięcia uchybień i zapobiegania ich powstawaniu:

W toku poprzedniej kontroli nie stwierdzono uchybień w przestrzeganiu praw osób z zaburzeniami psychicznymi, nie zachodziła konieczność podejmowania innych czynności zamierzających do ich usunięcia.

I) Prawidłowość stosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

Z oświadczenia dyrektora DPS Nasz Dom wynika, że w okresie objętym kontrolą dyrektor kontrolowanej placówki nie stosował ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej przez mieszkańców, o którym mowa w art. 55 ust. 2b-2f wymienionej wyżej ustawy o pomocy społecznej. Mieszkańcy opuszczając DPS zgłaszają to na portierni, gdzie jest to wpisywane do specjalnego zeszytu (księgi wyjść). Urlopy mieszkańców są odnotowywane przez pracowników socjalnych. Jest o nich informowana także pielęgniarka. Mieszkańcy uczestniczą także w wycieczkach. W okresie bezpośrednio poprzedzającym kontrolę miała miejsce wycieczka do wieży ciśnień w Zabrze.

CZEŚĆ III

Sprawdzenie warunków pobytu osób z zaburzeniami psychicznymi

A) Opis warunków mieszkalnych i sanitarnych:

Mieszkańcy domu pomocy społecznej mają do dyspozycji jednoosobowe pokoje, niektóre z odrębnym węzłem sanitarnym. Wewnątrz domu funkcjonuje rozległa jadalnia, pralnia, kaplica, świetlice (terapeutyczna oraz telewizyjna), sala rehabilitacji, aneksy kuchenne. Mieszkańcy w cięższym stanie chorobowym przebywają w pokojach dwuosobowych, umieszczonych w pobliżu dyżurek pielęgniarek.

B) Informacje na temat przeprowadzonych bądź planowanych remontach:

Remonty wykonywane są na bieżąco. W styczniu i lutym 2022 roku były remontowane pokoje mieszkańców. W trakcie realizacji jest remont łazienki, dostawa i montaż nowej windy w istniejącym szybie budynku.

C) Informacje na temat opieki zdrowotnej zapewnionej pensjonariuszom:

Wizyty lekarza pierwszego kontaktu odbywają się 2x w tygodniu oraz w razie potrzeby zamawiane są wizyty domowe, w stanach zagrożenia życia wzywane jest pogotowie ratunkowe. Konsultacje psychiatryczne odbywają się w razie potrzeby, stacjonarnie i w ramach teleporady.

CZEŚĆ IV

Kontakt bezpośredni z pensjonariuszami

Informacje na temat kontaktu bezpośredniego zawarto w części II pkt f protokołu.

CZEŚĆ V

Wnioski z kontroli i ogólna ocena kontrolowanego domu pomocy społecznej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli zasadniczo nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie

przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w DPS Nasz Dom.

Wskazać jednak należy, iż z treści art. 38 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego wynika, że

osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być za jej zgodą lub zgodą jej przedstawiciela ustawowego przyjęta do domu pomocy społecznej. Natomiast z treści art. 38 ust. 5 cytowanej ustawy, wynika iż osoba, o której mowa w ust. 1, podlega okresowym badaniom stanu zdrowia psychicznego w zakresie uzasadniającym jej pobyt w domu pomocy społecznej. Badania przeprowadza się co najmniej raz na 6 miesięcy. Wykładnia tych przepisów prowadzi do wniosku, iż okresowym badaniom stanu zdrowia psychicznego w zakresie uzasadniającym pobyt w domu pomocy społecznej podlegają nie tylko osoby przyjęte na podstawie postanowienia Sądu lub ubezwłasnowolnione, ale wszystkie osoby, o których mowa w ust. 1, a więc wszystkie osoby, u których stwierdzono chorobę psychiczną lub upośledzenie umysłowe, także te zdolne do wyrażenia zgody na pobyt. W DPS Nasz Dom spod okresowej kontroli lekarza psychiatrii przewidzianej art. 38 ust. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznej wyłączone osoby nieubezwłasnowolnione i przyjęte na swój wniosek i za swoją zgodą, jeżeli jednocześnie postrzegane są jako zorientowane co własnej sytuacji i potrzeb. Zaleca się, aby okresowym badaniom stanu zdrowia psychicznego w zakresie uzasadniającym dalszy pobyt objąć wszystkie osoby wymienione w art. 38 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Sędzia SR Sonia Dwornicka